

Vai darba devējs drīkst izsekot braucienus, kas veikti ar darba auto? 1/22/22

Darba devēji plaši izmanto GPS ģeolokācijas ierīces, lai novērotu un kontrolētu autotransporta līdzekļus vai iekārtas, analizētu degvielas patēriņu, nobraukumu, braukšanas laiku, dīkstāvi un stāvēšanas laiku, auto lietošanas statistiku u.c. Līdz ar Eiropas tiesu praksi ir ieviesti stingrāki noteikumi un prasības ar GPS izsekošanu saistītai personas datu apstrādei. Ir arī atsevišķi ierobežojumi, par kuriem komersantiem, kas šīs ierīces izmanto komercdarbības vajadzībām, būtu jāzina.

Likumīgs mērķis

GPS izsekošanai jābūt likumīgam mērķim, piemēram, transportlīdzekļa degvielas patēriņa analīze vai noziegumu un likumpārkāpumu novēršana, īpašuma un veselības aizsardzība. Turpretī tādi mērķi kā ātruma atbilstības kontrole vai darbinieku pastāvīga novērošana nav likumīgi. Nosakot mērķi, jāanalizē, vai mērķis, kura sasniegšanai plānots ieviest GPS kontroli, nav sasniedzams ar privātumu mazāk aizskarošiem līdzekļiem, piemēram, ja ir automatizēti jāuzskaita nobrauktā distance, tad nebūtu jāuzskaita ziņas par mašīnas atrašanās vietu. Jāatceras – ja datus plānots iegūt viena mērķa sasniegšanai, tad citam nesaistītam mērķim tos vairs nedrīkst izmantot.

Piemērs:

Ja GPS izmanto kā drošības pasākumu, lai būtu iespējams atrast automašīnas to nozagšanas gadījumā, tad apstrādes mērķis – kontrolēt autovadītāja efektivitāti – nav likumīgs.

Atbilstošs tiesiskais pamats

Visbiežāk izmantotais tiesiskais pamats ir darba devēja legitimās intereses. Taču tas var būt arī datu subjekta piekrišana vai normatīvajā aktā noteiktā pienākuma izpilde, piemēram, attiecībā uz kravu pārvadājumos izmantotajiem tahogrāfiem.

Piemērs:

Darbiniekam tiek piešķirts darba auto, kuru tas drīkst izmantot arī pēc darba laika. Darba devējam attiecībā uz darba pienākumu izpildi var būt tiesisks pamats iegūt ziņas par auto maršrutu, taču nekādā gadījumā nav tiesiska pamata apstrādāt GPS datus pēc darba laika. Tāpēc darba devējam jāgādā, lai GPS datus apstrādātu tikai darba laika ietvaros ar iespēju atslēgt GPS, ja automašīnu izmanto pēc darba laika.

Darbinieka informēšana

Pirms darbinieks uzsāk izmantot darba auto, darba devējam ir pienākums informēt viņu par GPS izsekošanu. Praktiski tas nozīmē, ka darba devējs rakstveidā ir iepazīstinājis savus darbiniekus ar datu apstrādes noteikumiem, t.i., kādiem mērķiem datus apstrādā, kāpēc šādi ieraksti ir nepieciešami, kādam nolūkam tos izmantos vai izsniegs, un cik ilgi tos glabās. Visdrošākais veids, lai pierādītu, ka darbinieks ir bijis informēts par veikto datu apstrādi, ir darbinieka paraksts par iepazīšanos ar noteikumiem. Jebkādu noklusēšanu vai nevērīgu attieksmi pret informēšanas pienākuma izpildi no darba devēja puses var uzskatīt par datu aizsardzības pārkāpumu.

Atbilstoši dokumenti

Darba devējam ir pienākums izstrādāt atbilstošu dokumentāciju un ieviest tādus tehniskos pasākumus, kas aizsargā iegūtos datus. Papildus informēšanas pienākuma un ar to saistītās dokumentācijas prasības izpildei, darba devējam ir pienākums izstrādāt arī novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību, kā arī leģitīmo interešu novērtēšanas testu, ko veic gadījumā, ja tiesiskais pamats ir darba devēja leģitīmās intereses. Tikpat svarīgi ir nodrošināt tehnisko aizsardzību – iegūtos datus drīkst apstrādāt tikai personas, kuras ir tam pilnvarotas, tātad tiem darbiniekiem, kam darba pienākumi neietver šo datu kontroli vai analīzi, piekļuve datiem ir liegta.

Jāņem vērā, ka ne visi GPS lokācijas dati ir personas dati, jo tas ir atkarīgs no konteksta un iegūto datu lietošanas nolūka. Ievāktā GPS datu kopa var būt neitrāla privātuma ziņā, ja tos izmanto izsekošanai loģistikas optimizācijas pakalpojumu ietvaros.

Ja jums rodas jautājumi par GPS ietvaros veikto datu apstrādi, aicinām konsultēties ar datu aizsardzības speciālistu. Pēdējā laikā Datu valsts inspekcija saņem ievērojami daudz darbinieku sūdzību par darba devēju veikto GPS datu apstrādi, kas var būt signāls datu apstrādes neatbilstībai vai datu aizsardzības pārkāpumam.